

Texten är automatiskt genererad. Vi har i nuläget endast möjlighet att erbjuda transkriberingar i obearbetad form.

År 2040 ska Europas landsbygder vara starkare, uppkopplade, motståndskraftiga och ännu mer välmående. För att nå den visionen lanserar EU nu en landsbygdspakt som olika aktörer kan ansluta sig till. I internationella sammanhang känd som Rural Pact.

Livsmedelsförsörjning, jordbruk, miljö och unga är viktiga delar i arbetet. Så vem kan vara med? Vad kan vi göra i Sverige och vad är skillnaden mot hur vi jobbar nu?

Välkomna till podden Landet. Jag heter Sandra Neergaard-Petersen och med mig i panelen har jag Marion Eckardt, verksamhetsledare Lokalt ledd utveckling i Halland och vice ordförande för ELARD, vilket på svenskastår för Europeiska leadernätverket. Vi har Ronja Björkqvist, vice ordförande i LRF Ungdomen Sydost och ledamot i LRF Ungdomens riksstyrelse och Maria Ahlsved, ämnesråd på Landsbygds- och infrastruktur departementet. Välkommen alla tre säger jag. Tack så mycket! Vi börjar med visionen som ligger till grund för det som i Sverige kallas landsbygdspakten. Hur skulle du, Maria, vilja sammanfatta den?

Man kan sammanfatta visionen den innehåller fyra åtgärdsområden och inom alla dessa fyra åtgärdsområden finns det olika flaggskeppprojekt. Det är en sådan sak som man kommer att jobba med. Sedan har man i handlingsplanen också bland annat sagt att man ska jobba med landsbygdssäkring så att EU-kommissionen kommer att jobba med att landsbygdssäkra om de lagförslag och regelförslag som kommissionen har.

Det innebär att man ska göra en konsekvensbedömning av förslagen att hur kommer de falla ut för landsbygderna?

Det är en sådan sak som också finns i den här handlingsplanen. Man har också inrättat något som kallas för Rural Observatory, där man kommer att jobba mer med att förbättra statistiken och analyserna kopplade till landsbygdens utveckling.

Och sen har man också pekat på de här EU fonderna att de kommer i större utsträckning användas för landsbygdernas utveckling.

Man tycker idag att de lite missar landsbygderna, att de mycket av medlen går utanför landsbygden och inte träffar landsbygden på det sättet som man vill. Så det har man också pekat på. Och man kommer också göra någon slags uppföljning av hur fonderna når ut på landsbygderna. En uppföljning ska till där jag, Marion och Ronja. Vad säger ni om visionen? Är den tydlig nog att jobba mot? Ja, alltså en vision är ju alltid någonting en dröm på något vis. Men jag tycker ändå att den har tillräckligt tydliga inriktningar som i alla fall jag kan ställa mig bakom och där jag kände att det skulle vara jättefintom vi i Sverige också siktade på den här visionen eller något liknande. Jag tycker den är tillräckligt tydlig tycker jag. Vad säger du Ronja? Jag stämmer nog in med de andra två att en vision är alltid en vision, men jag tycker ändå att den är långsiktig och tydlig. Så pass det går när det är en vision. Vad som saknas i den är ju vad vi pratar om i EU sammanhang. Det saknas ju en tydlig budget bunden till den, det är det som är det stora problemet. Att bestämma hur ska pengarna kopplas till de åtgärder som ska genomföras. Men vad innebär det att vara med i landsbygdspakten och vem kan vara med? Ja, där kan ju vem som helst vara med som vill. Man kan gå med både som privatperson och som organisation. Jag tror att som privatperson kan du få information om vad som händer så att du kan hålla dig uppdaterad och som organisation så kan du skapa nätverk och utbyten med andra organisationer och skaffa kunskap om vad som händer. Och sen så är ju tanken att de som går med i paktens satsa på att omsätta den här visionen och att det är det det handlar om. Men det finns ju inga krav på att du måste göra så här och så här många åtgärder för att vara med, utan det är väl mer än en viljeinriktning som krävs i dagsläget. Vad får dem som skriver på att vara medlemmar i pakten ut av det? Du ingår ju i ett nätverk med de andra som går med och då kan du ha utbyte av vilka du vill, du kan söka partners ifall det är någonting du vill göra som ämnar till att uppfylla den här visionen. Och så kan du höra av dig till det här nätverket och säga Jag skulle gärna vilja hitta någonsom jobbar med de här sakerna och sen så kan man göra sakertillsammans och kraftsamla tillsammans. Och framför allt

så tycker jag att just nu i dagsläget så tycker jag det är viktigt påverkansarena också för att få offentlig sektor att röra på sig. Jag kan bara uppmana ideell och privat sektor att verkligen gå med på att visa att vi tycker det är viktigt eftersom det behövs göras mer för landsbygdernas utveckling i alla länder i EU.

Har ni på Lokalt ledd Utveckling Halland skrivit på att vara med? Ja, det har vi. Vi var ju väldigt involverade i hela processen att ta fram långtidsvisionen så att under den tiden var det lätt för mig att knyta ihop att vi engagerade oss också från lokalt ledd utveckling. Halland är att ta fram underlag till långtidsvisionerna och sen efter det var det ju ett naturligt steg att också bara skriva under och säga att vi vill vara med i pakten. Hur gör man då? Kan du beskriva hur man gör för att ansluta sig? Du kan ju bara googla landsbygdspakten kommissionen och sedan hittar du hur du ansluter dig. Det är bara fylla i ett formulär online och det är jättelätt.

Maria. Hur tänker då regeringen att vi i Sverige bidrar till och bör bidra till landsbygdspakten?

Jag tror att vi är många ändå som är lite sökande i den här processen. Vad är Rural Pact för någonting? Det är inte bara Sverige som är sökande här utan det är många som är lite sökande här. Vad är det för någonting? Till exempel en konferens här i maj som Landsbygdsnätverket, Tillväxtverket och SLU ordnade om Rural Pact. Och där var det ju också tanken att man skulle utbyta erfarenheter. Men hur har olika medlemsstater jobbat med det här?

Det finns tre uppgifter som Rural Pact har och det är att man ska förstärka landsbygdernas röster och att man ska föra upplandsbygdsfrågorna högre på den politiska agendan. Man ska också strukturera och möjliggöra nätverkande, samarbete och ömsesidigt lärande är en annan uppgift och den tredje uppgiften är att man ska uppmuntra och övervaka frivilliga åtaganden.

Att agera för den här visionen.

Det är ju många olika aktörer som kan ingå och det ska ju också finnas på flera olika nivåer.

I Sverige har vi tänkt mer så här. Vi har resonerat om att det finns kanske inte bara en pakt. Det finns ju flera olika pakter, så det är väl det vi har försökt identifiera. Vad har vi för olika

landsbygdspakter. Det pågår väldigt, väldigt många saker. Många aktiviteter. Det är många samarbeten, många projekt igång. Det är många organisationer som arbetar med landsbygdsutveckling. Det är viktigt att inte Rural Pact blir någonting eget som är vid sidan av och som vi måste inrätta något särskilt för, utan vi måste försöka hitta ett sätt att få in det i det som vi redan gör.

Finns några, som du var inne på, men finns det några aktörer som är extra viktiga ha med? Alla aktörer tycker jag är viktiga att ha med både civilsamhällets aktörer och föreningar. Vi har leadersamarbeten, vi har myndigheter behöver också vara med. Vi behöver människor från offentlig sektor, företag och det är redan många, väldigt många, som redan är engagerade i att jobba för att främja landsbygderna och som samarbetar tillsammans.

Precis, och inom pakten så ska man jobba mycket med konkreta initiativ och nya verktyg för att nå målen som den här visionen har. Kan du ge exempel på hur det är tänkt att man ska göra det?

Vi kanske inte tänker det i vårt dagliga arbete att vi håller på att bidra till EU:s landsbygdsvision eller inte ens till den nationella landsbygdspolitiken. Men vi gör det genom det vi gör. Hela leadersverige arbetar för att främja landsbygdernas utveckling. Vi har ju många också, smarta landsbygder, typ smarta landsbygdskoncept som arbetar på många olika ställen. Men vi har också myndigheter som bidrar, som arbetar med att stärka landsbygds-perspektiven i sin verksamhet. Vi har kommuner som arbetar fantastiskt med landsbygdsutveckling och som gör det på olika konkreta sätt. Att man bedriver projekt där man samlar ihop folk och man byter erfarenheter och så på så sätt kan man bidra. Ta framkunskap är också en sådan viktig del i hur kunskaper om landsbygdsutveckling

Vad jag tycker är det intressanta med landsbygdspakten jag hör av många att vi har haft så himla många visioner och ja, vi har haft, men jag kan inte komma ihåg att vi har haft någon pakt innan alltså jag ändå jobbat med landsbygdsutveckling i många år. Jag känner inte till att vi har haft något liknande. Och jag tycker det är en spännande tanke för hur vi ska se till att vi verkligen omsätter det dit vi vill. Men det viktiga

är ju att vi faktiskt också ja, får den här pakten till att fungera. Jag tänker att vi har ju haft till exempel nu landsbygdspropositionen där vi har sett att det liksom det blev liksom ingen verkstad av den. Jag vill inte stöta mig med folk från regeringskansliet, men vi är nog ganska överens om att det händer nog inte riktigt så mycket som vi hade hoppats på. Jag tänker att en sådan här landsbygdspakt skulle kunna vara en kontrollinstans för vad vi säger att vi ska göra och att den verkligen följer upp detså att det inte bara är enstaka organisationer som säger att det här behöver följas upp och så kommer det ut i tomt och ingen gör något. Men att man har en instans där vi sitter alla tillsammans. Men kolla här, vi har inte gjort vad vi sa vi skulle göra. Och att man kan börja styra i tid och inte först sju år senare eller hur lång tid det nu har gått sedan landsbygdspropositionen myntades. Jag ser med förhoppning fram emot när vår regering sätter mål, nya mål för vad vi vill göra med vår landsbygds politik och att vi då kan använda oss av en nationell pakt att följa upp att det här verkligen händer. Ronja. EU-kommissionen vill lyfta särskilt ungas röster. Och vilka möjligheter skapar det för er på LRF Ungdomen då till exempel?

Men men, lite för att bolla tillbaka det vi pratar om nu. Tidigare har man ju ofta pratat landsbygd och lantbruk som två skilda saker i två olika perspektiv. Man har pratat om att vi behöver en levande landsbygd, men vi behöver också ett levande lantbruk och pakten gör ju att vi kan nu prata om de här två ämnena tillsammans. För att man har äntligen börjat inse hur mycket vi hänger ihop och är beroende av varann, men också hur vi kan skapa förutsättningar för varandra.

Jag kan tycka att de ungas röst har varit ganska... ja, det har funnits ganska lite utrymme att bli sedd och hörd både på EU-nivå men också på nationell nivå. Och jag tror att den här pakten och den vision som finns blir tydligare, att man måste lyssna in de unga. Men också att vi som unga får ett forum där vi kan få göra vår röst hörd. LRF ungdomen sitter med till exempel i olika styrgrupper och så vidare kopplat till Landsbygdsnätverket och Landsbygdsnätverket har ju mycket med den här visionen och pakten att göra på olika sätt. Så det är väl ett sätt vi kan få ut över våra åsikter och lära oss saker. För det handlar inte bara om att vi ska få synas och

höras, det handlar också om att få samla in kunskap och erfarenheter från andra. Har LRF Ungdomen gått med i pakten eller? Det har inte gjort det. Men vi har en tanke på att vi ska göra precis som vi sade tidigare. Det här är första gången man har börjat prata om de här två ämnena som en gemensam grej och vi har väl inte riktigt vetat hur vi ska ställa oss och vad det egentligen innebär. Om det verkligen blir ett fokus på landsbygden bara, eller ett fokus på lantbruket bara. Eller om vi ska diskutera de här två sakerna ihop. Så vi har väl. Vi har inte varit anti, men vi har ställt oss lite frågande till vad vad var det man ska jobba med och om det faktiskt är det våra medlemmar vill att vi ska göra eller inte.

Vad är det aktiviteter som LRF gör och som kan räknas som att medverka i pakten? Jag tänker att när vi pratar pratar resiliens så kan vi bidra väldigt mycket.

Det är det sociala och ekonomiska, men också kopplat till klimatet. Och det genomsyrar egentligen all verksamhet som LRF Ungdomen gör på ett eller annat sätt.

Om vi ska prata samarbeten. Vad tycker ni vi har för samarbeten i Sverige som bidrar till visionen och vilka samarbeten saknas?

Leaderarbetet är ett tydligt exempel på där man arbetar ihop i paktliknande.

Landsbygdsnätverket har ju själv ganska många arbetsgrupper som arbetar ihop där man inom flera sektorer arbetar ihop utifrån samma tema. Kopplat till ungdomar så finns Youth up North, en ungdomsorganisation som arbetar för landsbygdsutveckling. Vi har flera smarta landsbygdsstrategier. De finns på olika platser i landet.

Det finns arbetsgrupper. Skärgården har flera arbetsgrupper ihop där man jobbar ihop med olika sektorer kopplat till fiske, till service, frågor till kommunikationsfrågor och grundläggande tjänster. Det finns ganska mycket som redan pågår och det gäller att hitta liksom är det någonting som saknas som vi skulle behöva stärka upp.

Är det någon som har något exempel på något ni tycker samarbeten som ni tycker saknas? Ronja eller Marion?

Jamen LRF Ungdomen tycker att det har saknats ett samarbete kring ägarskiftet.

I våra lantbruksföretag till exempel, och vårt företagande går in under alla de här fyra områdena och är en väldigt central

rolli hur vi ska kunna bedriva våra landsbygd framåt. Kan vi inte skifta våra företag för att det inte är antingen möjligtlagmässigt eller ekonomiskt eller de känslorsom finns kopplat till det så kommer det ställa stora

Det kommer bli väldigt stora problem i framtiden. Det är det och det kommer bli ännu fler. Så där har LRF Ungdomen nu under hösten och vintern och vårengjort ett ganska stort arbete kopplat till just ägarskiftet och gjort en del undersökningar och försökt att ta reda på vart det är skon klämmer och vad vi kan göra åt det. Till exempel där vi vill bjuda in näringen men också andra typer av företag och organisationer till att diskutera det här. Om hur gör vi det attraktivt att starta ett företag eller ta över ett företag? Men hur gör vi också det attraktivt att lämna ett företag? Ja, men man kan ju egentligen starta samtal om vilket tema som helst i en paktform. Vad vi saknar från lokal utveckling Sverige och leaderområdena är väl att vi har i Sverige inte sett LAG, local action group, som den lokala eller regionala pakt som de är, utan mest sett oss som någon som stödfördelare.

Men vi sitter ju föreningar som har tillsatt styrelser som är från ideell, privat, offentlig sektor och vi verkar i flera nivåer och den är det en enhet som vi behöver använda oss av som finns redan. Det täcker hela Sveriges landsbygder och vi har kompetensen att samtala om alla möjliga grejer i de här grupperna. Och vad jag saknar är att vi har flera samtal som pågår, men vi har inte den övergripande. Jag har tagit ett första steg till att börja starta upp den nu, så det är superspännande och jag hoppas att vi kan fortsätta med det. Kan man då säga Marion att leadernätverken och ELARD är en del av Landsbygdspakten redan? Ja, i allra högsta grad. ELARD har varit drivande på internationell nivå att få igång den här landsbygdspakten och vi har tillsammans med lokal utveckling i Sverige här också dragit i det rätt mycket på nationell nivå så att det tycker jag.

Maria. De här tio målen med landsbygdspakten har plockats fram i hop med många människor väldigt olika landsbygdsområden. Vem kommer få nytta av resultaten i pakten, tänker du? De som bor på landsbygden kommer förstås dra nytta av det, att frågorna kommer högre upp på agendan. Men det är både för kommun på lokal nivå, regional nivå på nationell nivå förstås, där man kan dra nytta av att

man få fram mer samarbetendär man tar fram också mer kunskap och landsbygden vad landsbygden behöver. Och att man lyfter upp de rösterna.

Jag tror att det är många som kommer kunna dra nytta av resultatet av det som man gör kopplat till pakten, det man gör kopplat till visionen.

Finns det någon risk med att det här är att allas ansvar? Det blir liksom inget ansvar att det mest blir ett mervärde för kommissionen? Vad har ni för tankar kring det?

Det finns en jättestor risk just nu i den politik som utformas att man går ifrån landsbygdsutveckling i rätt mycket eftersom vi har nu på europeisk nivå och så har vi

landsbygdsprogrammet som går mer och mer mot att bli ett jordbrukspolitiskt program. Och den strömningen har vi i Sverige också. Det är jordbruk eller det glesbygd vi pratar om. Allt det andra blir inte riktigt tematiserat. Men det är ju där vi i Sverige, framför allt vi har vår landsbygdsbefolkningen är ju på landsbygden

och det är där vi också får en polarisering, där folk är missnöjda att inte känna sig sedda. Och det är en stor fara. Det är en jättestor fara. Det är därför det är så viktigt att den här pakten kommer att fungera. För jag tror att vi... Jag tror vi befinner oss lite av ett vägskäl i Sverige faktiskt. Jag tror det är dags att börja visa att vi menar allvar med landsbygdsutveckling i hela landet.

För vi kan inte bara fortsätta att ignorera de behov som finns utöver glesbygdsproblematiken och jordbruksproblematiken för att allting hänger ihop. Och vi har heller inget fungerande jordbrukssamhälle om vi inte har ett fungerande samhälle runt omkring. Har du något att lägga till där? Vad tycker du? Vad kan du se för risker?

Nej men jag håller med och jag var inne och tittade lite på EU kommissionens hemsida faktiskt och där står det väldigt klart och tydligt att kittet som binder ihop samhället och är pulsen i vår ekonomi är landsbygden och allt vad landsbygden faktiskt innebär. Och för att vi ska ha en landsbygd så behöver vi alla delar. Det behöver vara både glesbygd och landsbygd och lantbruk och allt.

Så det är väl en risk att vi börjar prata om dessa delar som separata och att vi inte har någonting som samlar ihop det

och som man tycker om att vi som LRF men vi gör lantbrukssidan och någon annan får göra landsbygden någon annan får prata glesbygd och någon annan får prata det. Men att vi behöver skapa dom forum där vi kan diskutera de här sakerna ihop och få varandras perspektiv. För varje gång man pratar högt om de här frågorna så lär man sig väldigt mycket av varandra och man inser hur mycket det hänger ihop. Så absolut, det finns en överhängande risk att det blir ett visst och att det blir någon annans problem.

Då ska vi så här på slutet bli lite visionära. Vi är framme vid år 2040. Landsbygdspakten ska ha gett resultat. Vad är viktigast för er att vi nu har uppnått?

2040 känner människorna som bor på Sveriges landsbygder med likvärdiga medborgare som syns och hörs och tas på allvar och att vi kan se äkta insatser till befolkningen på landsbygderna och att de skattebidrag vi förvaltar från EU men även från stat och kommun och att de fördelas procentuellt lika i bland befolkningen i landet. Men så klart, det finns ju alltid vissa institutioner som finns i vissa städer, men just nu är det inte det. Inte förhållandevis lika hur i alla fall EU medlen fördelas. Jag har inte riktigt koll på de svenska kommunerna, men jag misstänker att det är liknande. Så ser det ut i alla fall. På den landsbygden där jag bor så tror jag att nu hoppas jag att vi har fått en omfördelning av makt som gör att den här typen av partnerskap har förutsättningen att arbeta här. Partnerskap mellan ideell, offentlig och privat sektor på de olika nivåerna, alltså både på lokal, regional och nationell nivå. Att de verkligen har förutsättningarna att fortsätta med detta viktiga arbete och skapa och skapa utveckling på landsbygderna i Sverige. Tack för den visionen Marion!

Vad säger Maria? Nej, men jag tänker att ambitionen är ju förstås att det ska vara möjligt att bo på landsbygderna. Att de som bor på landsbygden ska ha goda förutsättningar för att kunna leva sina liv, för att kunna starta företag, kunna studera och arbeta.

Vi har i hela tiden ambitionen med politiken.

Men sen måste det också till liksom, som Marion är inne på, det behövs säkra resurser kanske, men också att vi måste driva det här inom många, många politikområden. Det är väl det som gör det lite så här väldigt komplext att arbeta med. Att

det blir så många politikområden som måste bidra för att det här ska kunna ges goda förutsättningar. Där hoppas jag att vi har kommit längre. Men jag tror ändå att 2040, att vi har goda förutsättningar att tänker också en sak som är viktig är det här med teknikutvecklingen. Att liksom när vi har ett mer digitalt samhälle där vi är mindre beroende av det här med att överbrygga avstånd, folk kunna jobba, arbeta digitalt. Men vi måste ge goda förutsättningar för det förstås. Vi kommer också kunna genom olika typer av service utan att man behöver vara nära. Jag tror också att det kommer finnas goda möjligheter för er som är att kunna bo och leva på landsbygden, men också att befolkningen kommer öka på landsbygderna, men också att det är fler som kommer att välja att bo på landsbygden när man har de här större möjligheterna.

Tack! Och Ronja Vad tycker du är det viktigaste vi ska uppnå år 2040?

Men alltså det där är en.

Vi pratar om att en vision är en vision i början och jag tror att 2040 behövs en ny vision som är ännu klarare och tydligare så att detta arbete inte tar slut vid 2040 utan det måste fortsätta.

Måste finnas en plan framåt. Men min största önskan är att det här med landsbygdssäkring inte är ett visionellt verktyg, utan att det är ett verktyg som ingår på automatik i allt vi gör. Att allt, alla beslut och alla förändringar som gör ska vara landsbygden och lantbruket till det positiva och inte att det ska påverka våra landsbygder negativt i beslut och förändringar vi gör. Och det får bli de sista kloka orden för idag. Tack för att ni var med och bidrog med er kunskap om

landsbygdspakten! Maria Ahlsved från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, Ronja Björkqvist från LRF Ungdomen och Marion Eckardt från Lokalt ledd utveckling Halland och vice ordförande för ELARD. Tack ska ni ha! Vi kommer att följa upp med fler avsnitt om landsbygdspakten framöver och vill du läsa målen så hittar du dem om du söker på landsbygdsvisionen som det heter på svenska. Podden Landet görs av Landsbygdsnätverket. Jag heter Sandra Neergaard-Petersen. Producent var Ingrid Whitelock. Tack för att du har lyssnat. Vi hörs snart igen.

Landsbygds-
nätverket

för den gemensamma jordbrukspolitiken,
fiske och vattenbruk samt landsbygdsutveckling

Medfinansieras av
Europeiska unionen